

J.M.G. Leune

De belasting op verbruiksgoederen in Steenberg, 1647 en 1655; de terugval na de Vrede van Münster.

Bron: West-Brabants Archief, oud archief gemeente Steenberg, inv. 1233.

Versie 13 maart 2020.

De Vrede van Münster in 1648 had voor de economie van de garnizoenstad Steenberg ingrijpende gevolgen. Het aantal militairen dat in de stad en op het fort Henricus verbleef liep fors terug. Vooral de middenstand ondervond de gevolgen van de teruggang in koopkracht. Deze is zichtbaar in de opbrengst van belastingen (imposten) op verbruiksgoederen. In de volgende tabel wordt het verschil beschreven in de landelijke belasting op deze goederen in 1647, vlak voor de vrede, en in 1655, dus enkele jaren later. Deze belasting is destijds betiteld als de impost op de gemene middelen van consumptie en ook als de gemene landsmiddelen. Gemene dient te worden gelezen als gemeenschappelijk, geldend voor het gehele land.

Onderstaande bedragen (in guldens) golden tezamen voor de stad, het fort Henricus en het platteland.

Belastingsoort	Maart 1647	Maart 1655	Vermindering
Brandewijn	172	51	121
Wijnen	360	195	165
Bieren	2400	1250	1150
Bieren bij de tappers ¹	453	141	312
Bezaaide landen en hoornbeesten	4314	4000	314
Zeep, azijn, goud, zijde en wollen lakens ²	100	71	29
Turf en smidskolen	82	81	1
Waag ³	3	3	-
Stijfjel ⁴	2	2	-
Ronde maat ⁵	150	50	100
Slachten ⁶	210	160	50
Zout	33	28	5
Gemaal ⁷	833	705	128
Totaal	9112	6737	2375

In totaal bedroeg de teruggang 26%, maar bij de alcoholica (de eerste vier imposten) was deze aanzienlijk forser, namelijk respectievelijk 70, 46, 48 en 69%.

¹ Voluit heette deze impost: 18 stuivers bij de tappers.

² Deze impost is gezamenlijk met de impost op turf, smidskolen en de ronde maat wel omschreven als de impost van de kleine speciën.

³ Belasting op het wegen van goederen.

⁴ Belasting op zetmeel.

⁵ Belasting op goederen die met een ronde maat werden verhandeld, bijvoorbeeld hop.

⁶ Voluit heette deze impost: het slachten van beesten [varkens, koeien] en het mangelen [afdanken] van paarden.

⁷ Belasting op het malen van granen. In 1687 werd deze vervangen door het hoofdgeld, een per hoofd van de bevolking op te brengen bedrag: fl. 1 voor een persoon van 16 jaar of ouder en fl. 0,50 voor een persoon jonger dan 16 jaar.